

Raadsvoorstel

Zaaknummer: Z/24/094701/437347
Datum collegebesluit: vrijdag 14 maart 2025
Datum commissievergadering: donderdag 27 maart 2025
Datum raadsvergadering: donderdag 3 april 2025

Soort Voorstel: Raadsvoorstel
Onderwerp: Wensen en bedenkingen taakstelling invulling Spreidingswet
Portefeuillehouder: Wethouder Van der Elst
Programma: Programma 6 Sociaal Domein

Kernboodschap: Eerder is de raad door middel van raadsinformatiebrief 77 'Invulling taakstelling spreidingswet' op de hoogte gebracht van het feit dat de gemeente Voorschoten aan de regionale regietafel afspraken gemaakt heeft hoe mogelijk invulling geven kan worden aan de opvangopgave in het kader van de Spreidingswet voor onze provincie. In het presidium is afgesproken dat een voorgenomen collegebesluit voor wensen en bedenkingen aan de Raad zal worden aangeboden. Hier wordt nu invulling aan gegeven, omdat de minister van Asiel en Migratie de gemeenten in de provincie Zuid-Holland op 20 december 2024 (vrijdagzending van 10 januari, 3.2, memo) heeft geïnformeerd over de verdeelbesluiten in het kader van de 'Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvang voorzieningen'. De raad wordt gevraagd door middel van een besluit op het voorgenomen collegebesluit al dan niet wensen en bedenkingen te uiten.

Bijlagen: -

Beslispunt: 1. De raad besluit geen wensen en bedenkingen te uiten op de voorgenomen collegebesluiten om:

De huidige situatie, waarin niet-toegewezen statushouders opgevangen worden in de Noodopvang bij Van der Valk aan de Veurseweg in Voorschoten, voort te zetten tot uiterlijk 31 december 2028

en

de taakstelling in het kader van de Spreidingswet daarmee in te vullen.

Relatie met:

Eerder genomen B&W-besluit/actiepunt

Inleiding en samenvatting

Landelijk hebben de inspanningen geleid tot het volgende resultaat: de 12 provinciale verslagen hebben bijna 90.000 plekken opgeleverd en over een groot aantal plekken loopt het gesprek nog. Omdat het doel van 96.000 plekken in zicht is, heeft de minister de voorzitters van de provinciale regietafels gevraagd het overleg over invulling van de resterende taak de komende tijd voort te zetten. In het verdeelbesluit zijn de plekken die via de provinciale verslagen zijn aangedragen overgenomen. Bij de restopgave zijn de plekken verdeeld naar rato van de indicatieve verdeling, waarbij rekening is gehouden met de bepalingen uit de beleidsregel. Dit leidt per provincie tot een sluitende provinciale opgave in elk van de twaalf verdeelbesluiten, voor elke provincie één. Het besluit voor onze provincie is inmiddels in uw bezit.

Voor alle gemeenten geldt dat de mogelijkheid blijft bestaan om aan de provinciale regietafel te komen tot afspraken over uitruil van opgaven ter invulling van de gemeentelijke taak, waarbij ook rekening kan worden gehouden met andere opgaven met betrekking tot opvang en huisvesting. Het verdeelbesluit in het kader van de Spreidingswet heeft verschillende gevolgen voor de gemeente Voorschoten:

1. Een verplichte taak: de gemeente Voorschoten is wettelijk verplicht om 200 asielopvangplaatsen te realiseren vanaf 1 juli 2025 tot 1 februari 2026, waaronder 0 AMV'ers (Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen). Dit verandert het vrijwillige karakter van de opvang van asielzoekers zoals dat gold tot aan de invoering van de spreidingswet op 1 februari 2024. Op dit moment worden er geen asielzoekers opgevangen in Voorschoten. Het Ministerie van Asiel en Migratie heeft de gemeente laten weten een voortzetting van de huidige opvang

van niet-toegewezen statushouders ook te zien als invulling van de taakstelling in het kader van de Spreidingswet.

2. Samenwerking met COA: de gemeente moet nauw samenwerken met het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) om de opvang te faciliteren. Het te realiseren aantal plekken dient beschikbaar te zijn voor minimaal de duur van de cyclus van de spreidingswet (twee jaar). De eerste cyclus duurt tot 1 februari 2026. Het college is op dit moment nog in gesprek met het COA over een nieuwe overeenkomst. De huidige overeenkomst met het COA voor opvang van niet toegewezen statushouders loopt tot 1 december 2025.

Zoals in het verdeelbesluit te lezen is, wijkt het aantal op te vangen asielzoekers af van de initiële taakstelling zoals die is opgelegd op 1 februari 2024: 167 plaatsen, waarvan 14 AMV'ers. De minister heeft bij het verdeelbesluit van 20 december jl. echter de huidige capaciteit bij Van der Valk van 200 plaatsen als verplichte taak aan Voorschoten opgelegd.

Bij de berekening van de indicatieve verdeling is gebruik gemaakt van het inwonertal van de gemeente en de SES WOA score (de wijze van berekening van de Sociaal Economische Status door het CBS). Dit leidde tot een indicatieve taakstelling van 167 (waarvan 14 AMV'ers), die berekening is nu losgelaten. Daar heeft de gemeente Voorschoten pro forma bezwaar tegen aangetekend, dit bezwaar wordt nu uitgewerkt tot een formeel bezwaar. Het college zal de Raad hierover nader informeren.

Naar aanleiding van dit verdeelbesluit vraagt het college de raad nu om geen wensen of bedenkingen te uiten aangaande het voorgenomen collegebesluit om invulling te geven aan de taakstelling door de huidige situatie, waarin niet-toegewezen statushouders opgevangen worden in de Noodopvang bij Van der Valk aan de Veurseweg in Voorschoten, voort te zetten tot uiterlijk 31 december 2028. Het Ministerie van Asiel en Migratie heeft aangegeven dit inderdaad te zien als invulling van de taakstelling in het kader van de Spreidingswet. Het college zal de wensen en bedenkingen meewegen in het definitieve besluit.

Het college is voornemens haar maatschappelijke verantwoordelijkheid voor het opvangen van ontheemden te continueren. Praktisch gezien betekent dit dus dat de huidige situatie, waarin niet-toegewezen statushouders opgevangen worden bij Van der Valk aan de Veurseweg in Voorschoten, wordt voortgezet.

Beoogd effect

Het college in staat stellen de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad mee te nemen bij het besluit over de wijze van invulling van de taakstelling in het kader van de Spreidingswet.

Argumenten

1.1 De gemeente Voorschoten heeft de maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen om niet-toegewezen statushouders op te vangen zonder dat daar een taakstelling aan ten grondslag ligt

Sinds juli 2022 worden niet toegewezen statushouders opgevangen bij de vestiging van Van der Valk in Voorschoten. Dit heeft de gemeente gedaan zonder dat daar een taakstelling aan ten grondslag ligt, maar vanwege het maatschappelijke belang dat gehecht wordt aan de opvang van ontheemden.

1.2 Van der Valk Voorschoten heeft de gemeente laten weten dat een overeenkomst met het COA is gesloten om tot en met 31 december 2028 niet-toegewezen statushouders op te vangen, en daarmee de huidige opvang situatie tot die datum te laten voortbestaan.

Dat geeft een kader voor de gemeente om, zonder kostbare veranderingen, door te gaan met de huidige opvang van niet toegewezen statushouders.

1.3 De opvang van niet-toegewezen statushouders ontlast de opvang in de AZC's evenveel als de opvang van asielzoekers

De taakstelling in het kader van de Spreidingswet betreft de opvang van asielzoekers. Continuering van de opvang van niet toegewezen statushouders bereikt echter hetzelfde doel, namelijk ontlasting van de AZC's.

1.4 Voortzetting van de huidige opvang kan kostenneutraal, de bekostiging van de opvang van asielzoekers is uiterst ongewis

In de huidige situatie wordt Van der Valk betaald door het COA om de opvang te realiseren. De gemeente maakt hier beperkte kosten voor in de uitvoering. Voor de opvang van asielzoekers ligt dit totaal anders, aangezien ook de kosten voor onderwijs, jeugdhulp, vormen van zorg, veiligheid buiten de opvanglocatie en het creëren van draagvlak onder inwoners voor rekening van de gemeente komen.

Bovendien moet de gemeente nieuwe medewerkers met de juiste kwalificaties aantrekken, deze zijn in de huidige arbeidsmarkt moeilijk te vinden en worden bovendien niet bekostigd uit de inkomsten van het faciliteitenbesluit (via het Gemeentefonds) waarin de gemeente per opvangplek een bedrag krijgt.

Het Ministerie heeft, ondanks het dringende verzoek van de provincie onder andere namens de gemeente Voorschoten, niet gereageerd op de concretisering van de invulling van de financiële randvoorwaarden voor de opvang van asielzoekers.

1.5 Het Ministerie van Asiel en Migratie heeft aangegeven dit inderdaad te zien als invulling van de taakstelling in het kader van de Spreidingswet

Niet-toegewezen statushouders en asielzoekers zijn verschillende doelgroepen. Het Ministerie van Asiel en Migratie heeft echter bevestigd dat continuering van de huidige opvang van niet-toegewezen statushouders gezien wordt als invulling van de taakstelling in het kader van de Spreidingswet.

Kanttekeningen

1.1 Volgens de wet is het opvangen van niet-toegewezen statushouders niet hetzelfde als het opvangen van asielzoekers

In het verdeelbesluit in het kader van de Spreidingswet wordt aan Voorschoten een taakstelling opgelegd van 200 op te vangen asielzoekers. Dit heeft als doel de asielketen te ontlasten. Voortzetting van de opvang van niet-toegewezen statushouders houdt volgens het Ministerie van Asiel en Migratie in dat de gemeente Voorschoten de wettelijke verplichte taakstelling per 1 juli 2025 uitvoert.

1.2 De duur van de verlengde termijn voor de voortzetting van de huisvesting van niet-toegewezen statushouders is onderwerp van discussie

De gemeente blijft met het COA en Van der Valk in gesprek over de huidige opvang en de duur ervan.

Inwonersparticipatie en communicatie

Naar aanleiding van het definitieve besluit zal de communicatie met de samenwerkingspartners en inwoners worden opgestart.

Financiën

Aan dit voorstel zijn geen financiële consequenties verbonden.

Juridisch kader

Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen

Artikelen 169, lid 2 en lid 4, Gemeentewet

Risico's

De risico's bij de voorgenomen besluiten zijn klein. Het kiezen van dit scenario voor de opvang van ontheemden kent niet het risico dat het Ministerie niet akkoord gaat met deze invulling van de maatschappelijke opgave van de opvang van ontheemden. Daarnaast zou het financiële risico dat de gemeente zou lopen bij de opvang van 200 asielzoekers zonder bindende afspraken over vergoeding zo groot geweest zijn, dat dit niet te dragen is voor een gemeente van onze omvang.

Duurzaamheid

Voortzetting van de huidige opvang van niet-toegewezen statushouders is een duurzame oplossing. De huidige opvang kan ongewijzigd worden voortgezet zonder verbouwingen, of extra verhuizingen van opgevangen personen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Watingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stermerdink,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/24/094701/437347

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op Artikelen 169, lid 2 en lid 4 Gemeentewet, Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen.

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van vrijdag 14 maart 2025,

besluit:

1. De raad besluit geen wensen en bedenkingen te uiten op de voorgenomen collegebesluiten om:

De huidige situatie, waarin niet-toegewezen statushouders opgevangen worden in de Noodopvang bij Van der Valk aan de Veurseweg in Voorschoten, voort te zetten tot uiterlijk 31 december 2028

en

de taakstelling in het kader van de Spreidingswet daarmee in te vullen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 3 april 2025

de griffier,

de voorzitter,

drs. B.J. Urban

mw. drs. N. Stemerding